

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΠΕ-04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εργαστήριο ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περιπτώσεων ουσιοεξάρτησης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Σεμιναριακές διαλέξεις		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Εργαστήριο ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5211		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

- Ο στόχος του παρόντος εργαστηρίου είναι η κατανόηση των θεωρητικών παραδοχών, με έμφαση στις πρακτικές και τις διαδικασίες διατύπωσης περιπτώσεων ατόμων που αντιμετωπίζουν προκλήσεις σχετικές με τις ουσιοεξαρτήσεις.
- Μετά την ολοκλήρωση του εργαστηρίου, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα:
- είναι σε θέση να επιδεικνύουν γνώση των πολλαπλών προοπτικών και θεωρητικών μοντέλων του εθισμού,
- είναι σε θέση να αξιολογούν κριτικά πληροφορίες, ιδέες και υποθέσεις σχετικά με την ψυχολογία του εθισμού από διαφορετικές οπτικές, συμπεριλαμβανομένης της

επιστημονικής βιβλιογραφίας και των κυρίαρχων μέσων ενημέρωσης, • αναγνωρίζουν τις ψυχολογικές διαστάσεις των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν τις ουσιοεξερτήσεις, • συν-δημιουργούν κατανοητές ιστορίες μαζί με τους ανθρώπους που υπηρετούν, συνδέοντας το παρελθόν με το παρόν και εφαρμόζοντας τα κατάλληλα θεωρητικά επιχειρήματα, • κατανοούν το πρόβλημα ή τα προβλήματα, συμπεριλαμβάνοντας προδιαθεσιακούς, προκλητικούς και διαιωνίζοντες παράγοντες (εσωτερικούς και εξωτερικούς), καθώς και τις βασικές συγκρούσεις που σχετίζονται με αυτά, • είναι σε θέση να επιδεικνύουν γνώσεις σχετικά με τις διάφορες θεραπευτικές προσεγγίσεις στον τομέα των εξαρτήσεων, • είναι σε θέση να δημιουργούν επιστημονικά και κλινικά κείμενα που καταδεικνύουν κριτική κατανόηση και αναστοχασμό των σχετικών θεμάτων μέσω της ενσωμάτωσης διαφόρων προοπτικών και επιστημονικών γνώσεων.
--

Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>

• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αναστοχαστική πρακτική • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το εργαστήριο αυτό αποσκοπεί στην κλινική ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περίπτωσης στις εξαρτήσεις με στόχο την κατανόηση του βιώματος του ατόμου που αντιμετωπίζει τις προκλήσεις των εξαρτήσεων αλλά και το σχεδιασμό της θεραπευτικής του προσέγγισης και εν γένει της ψυχοκοινωνικής του στήριξης.

Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, θα γίνει παρουσίαση και η κατανόηση των θεωρητικών παραδοχών των σύγχρονων κοινωνικών και κλινικών προσεγγίσεων της εξάρτησης με έμφαση την αξιοποίησή τους στην ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περίπτωσης. Συγκεκριμένα, οι θεωρητικές αναφορές θα είναι αυτές της σύγχρονης ψυχαναλυτικής θεωρίας, της κριτικής θεωρίας, της μείωσης βλάβης, της κοινοτικής προσέγγισης, της πολιτισμικής επάρκειας και πολιτισμικής ταπεινότητας, της διαθεματικότητας και της επιβεβαιωτικής προσέγγισης της ποικιλομορφίας του αυτοπροσδιορισμού του ατόμου.

Το εργαστήριο θα περιλαμβάνει σεμιναριακού τύπου διαλέξεις, συμμετοχής της ομάδας των φοιτητριών/τών στην εκτίμηση και αξιολόγηση θεωριών και πως συνδέονται με τις διαδικασίες διατύπωσης προσωπικών βιωμάτων χρήσης, κατάχρησης και εθισμού σε ουσίες, εργαστηριακές ασκήσεις βιωματικού χαρακτήρα καθώς και επεξεργασίας κλινικών περιστατικών, χρήση ταινιών και λογοτεχνικού υλικού με ιδιαίτερη έμφαση την ομαδική εργασία και αναστοχασμό, την κριτική και δημιουργική σκέψη στην εφαρμογή θεωρητικών γνώσεων και πράξεων.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε ειδικές θεματικές που αφορούν στις νέες ουσίες και το πλαίσιο χρήσης τους (πχ club drugs, chems), στο φύλο και στη σεξουαλικότητα, στο πολιτισμικό/κοινωνικό υπόβαθρο, στη σεξουαλική υγεία και τον HIV, καθώς και στην εργασία στο σεξ και τη διαθεματικότητά τους με την εξάρτηση αλλά και το πώς αυτή οφείλει να εγκολπώνεται στην ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περίπτωσης.

(Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών: Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και κριτική σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης [5].)

1. Ψυχαναλυτική διατύπωση περίπτωσης (συναίσθημα-ενόρμηση-ιδιοσυγκρασία, εαυτός, σχέσεις, μεταβίβαση-αντιμεταβίβαση). [1,2,3,4]
2. Κοινοτική ψυχική υγεία, πολιτισμική ταπεινότητα και διαθεματική προσέγγιση των ωφελουμένων. [1,2,3,4]
3. Ασκήσεις παιχνιδιού ρόλων για την εξάσκηση της αναστοχαστικής ακρόασης κατά τη διαγνωστική συνέντευξη. [3,4,5]
4. Αναστοχασμός και επεξεργασία της αντιμεταβίβασης μέσω από την τεχνική της ομάδας Balint. [3,4,5]
5. Ομαδική βιωματική άσκηση για την ενημερότητα σε σχέση με τις ταυτότητες που φέρουν οι φοιτήτριες/τές, και τις διακρίσεις που υφίστανται. [3,4,5]
6. Η μείωση της βλάβης ως πλαίσιο προσέγγισης της χρήσης, της κατάχρησης και της εξάρτησης. [1,2,3,4]
7. Εξατομικευμένη διατύπωση περίπτωσης για σχεδιασμό παρέμβασης στη χρήση ουσιών βάσει παρουσιαζόμενου προβλήματος, προδιαθεσικών παραγόντων, παράγοντες πυροδότησης του προβλήματος, παράγοντες διατήρησης (5 Ps model) [1,2,3,4]
8. Ειδικά θέματα σχετιζόμενα με τη χρήση ουσιών (HIV, εργασία στο σεξ, μετακινούμενοι πληθυσμοί) [1,2,3,4]

9. Κοινωνικό-πολυδιάστατο μοντέλο για την εργασία με τη χρήση ουσιών από καταπιεσμένες μειονοτικές ομάδες (ατομικοί παράγοντες, διαπροσωπικοί [1,2,3,4] παράγοντες, πολιτικοί παράγοντες, περιβαλλοντικοί παράγοντες)
10. – 13. Εφαρμογή των μοντέλων αυτών σε μελέτες περίπτωσης. [1,2,3,4,5]

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο στην τάξη.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση, στην επικοινωνία με τις φοιτήτριες/τές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS
	Σεμιναριακές παραδόσεις	20	0,8
	Εργαστηριακές ασκήσεις	20	0,8
	Αυτοτελής μελέτη για τις ομαδικές προφορικές παρουσιάσεις	40	1,6
	Αυτοτελής μελέτη για τη συγγραφή εργασίας	50	2
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	130	5,2
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η αξιολόγηση των φοιτητριών/των θα γίνεται σε δύο μέρη: Α. Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες θα προετοιμάσουν και θα παρουσιάσουν μια διατύπωση περίπτωσης σε дуάδες. Η παρουσίαση αυτή αποσκοπεί στην περιγραφή των προβλημάτων που παρουσιάζει το άτομο και στη χρήση της θεωρίας για την εξαγωγή επεξηγηματικών συμπερασμάτων σχετικά με τις αιτίες και τους παράγοντες διατήρησης που μπορούν να πληροφορήσουν τις παρεμβάσεις. (25% της συνολικής βαθμολογίας) Β. Ατομική συγγραφή ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περίπτωσης περιστατικού ουσιοεξάρτησης. Όλες οι γραπτές εργασίες θα πρέπει να είναι μορφοποιημένες		

	σύμφωνα με το Εγχειρίδιο του APA (7η έκδοση). (75% της συνολικής βαθμολογίας) Όσον αφορά στο κριτήρια αξιολόγησης θα αποτελέσουν: (i) η επάρκεια στην ανάπτυξη των απαραίτητων διαδικασιών διατύπωσης προβλημάτων εξάρτησης/εθισμού. (ii) Η σαφήνεια στη διατύπωση των τελικών συμπερασμάτων με τη θεωρία που αρμόζει στην περίπτωση. Η γλώσσα των παρουσιάσεων και της εξέτασης θα είναι τα ελληνικά.
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Abdulrahim, D & Bowden-Jones, O, on behalf of the NEPTUNE Expert Group (2015). *Guidance on the management of acute and chronic harms of club drugs and novel psychoactive substances*. London: Novel Psychoactive Treatment UK Network (NEPTUNE).

McWilliams, N. (2017). *Ψυχαναλυτική διάγνωση* (Τ. Αναγνωστοπούλου επ. εκδ.). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΙΨΥ

Παπαθανασίου, Ν. & Χρηστίδη, Ε.-Ο. (2020). (επ εκδ) *Συμπερίληψη και ανθεκτικότητα: Βασικές αρχές ψυχοκοινωνικής στήριξης σε θέματα σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας, έκφρασης και χαρακτηριστικών φύλου*. Αθήνα: Gutenberg.

Poulios, A. (2022). *Harm reduction in the context of chemex: A training manual*. Berlin: AIDS Actions Europe.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Addiction
 Drugs and Alcohol Today
 International Journal of Drug Policy
 Lancet
 Lancet, HIV
 Psychoanalytic Dialogues
 Psychoanalysis, Culture and Society
 Psychoanalytic Perspectives
 Studies in Gender and Sexuality